

Idéskema til begivenheder under Europæisk Kulturregions kulturfestival i juni 2019

Skemaet udfyldes og sendes til groen-vaekst-oplevelser@ru.rm.dk

Ansøger / organisation	Favrskov Kommune
Kontaktperson	Peter Studstrup
Adresse, postnummer og by	Torvegade 7, 8450 Hammel
E-mail adresse	pstu@favrskov.dk
Telefonnummer	89 64 51 14

Projektets indhold

Hvad er projektets titel?	Spådommen om Høje Stene - på sporet af en skjult kulturarv
Beskriv projektidéen – hvad er formålet med projektet?	Projektets formål er, at lade publikum genopdage en del af en dansk, nordisk og nordeuropæisk kulturarv, som de færreste kender til – skibssætningen. Vandreforestillingen "Spådommen om Høje Stene" er et ambitiøst bud på at kombinere historisk formidling med en kulturoplevelse af høj kvalitet. Vandreforestillingen bliver bygget op omkring det aktuelle fund af skibssætningen Høje Stene ved landsbyen Vejerslev i Favrskov Kommune. En skibssætning er en aflang oval stensætning med form som et skib, der kan have været såvel kultsted som et gravmonument for jernaldermennesket. Høje Stene skiller sig ud fra andre skibssætninger i kraft af dets alder og størrelse. "Spådommen om Høje Stene" adskiller sig fra traditionel historieformidling og teater ved, at publikum bliver en aktiv del af historien. De bliver stykkets hovedpersoner, der oplever jernalderen gennem krop og sanser. Konkret følger deltagerne i små grupper en skuespiller rundt i landskabet, hvor de møder karakterer (skuespillere), der hver åbner en ny dimension af fortællingen. Fortællingen er udviklet med udgangspunkt i myter og fund fra den yngre jernalder og er designet til at give publikum mulighed for at dykke ned i historien på en dybt personlig, erfaringsbaseret måde. Hverdagsforestillinger for- og eftermiddag tiltænkes institutioner indenfor Region Midtjylland, mens weekendforestillingerne tiltænkes det bredere publikum.
Hvem er partnere i projektet?	Wunderland, Moesgaard Museum, Favrskov Kommune. Hertil kommer en lang række samarbejdspartnere. Se vedlagte ansøgning.

Hvor foregår projektets aktiviteter?	På findestedet i Vejerslev skov, Favrskov Kommune
Hvornår starter projektet?	Vandreforestillingen har følgende tidsplan: • Oktober 2018 – februar 2019: Konzeptudvikling og produktionsforberedelse, løbende ruteplanlægning, design af publikumsstationer mm. • Marts 2019: Produktionsforberedelse på stedet, opbygning af designede publikumsstationer mm. på ruterne. Opsætning af back-stage- og produktionsvogne, elektricitet mm. • 1. april – maj 2019: Kunstnerisk produktion – hele holdet starter udviklingen af det konkrete kunstneriske indhold på stedet. • 25. maj juni - 21. juni 2019: Forestillinger (3 gange per dag i weekender og 2 gange per dag på hverdage).

Projektets økonomi	
Hvad er projektets samlede budget?	1.939.740 kr
Hvor meget søges hos Region Midtjylland?	850.000 kr. Beløbet dækker over: Europæisk Kulturregion: 250.000 kr. De regionale kulturudviklingsmidler: 600.000 kr.

Ansøgning til Europæisk Kulturregion
Ansøgningsbeløb: 250.000 kr.
Ansøger: Favrskov Kommune og Wunderland.

Spådommen om Høje Stene

- Et arkæologisk formidlingsteater

Resumé

"Spådommen om Høje Stene" er en vandreforestilling, hvor publikum får en følt og sanset oplevelse af den yngre jernalders virkelighedsopfattelse. Vandreforestillingen tager udgangspunkt i et aktuelt (gen)fund af en af de internationalt set ældste og største skibssætninger ved landsbyen Vejerslev i Favrskov Kommune. Forestillingen finder sted i Favrskov Kommune på grænsen til Viborg kommune, og skabes i et kreativt samarbejde mellem institutioner i Favrskov, Aarhus og Viborg Kommuner.

Formål: Genopdagelsen af Høje Stene

Projektets formål er at lade publikum genopdage en del af en dansk, nordisk og nordeuropæisk kulturarv, som de færreste kender til – skibssætningen. Vandreforestillingen "Spådommen om Høje Stene" er et ambitiøst bud på at kombinere historisk formidling med en kulturoplevelse af høj kvalitet.

En skibssætning er en aflang oval stensætning med form som et skib, der dukker op i jernalderen og i vikingetiden. De mest kendte skibssætninger er fra Uppsala, Lejre, Jelling og Sutton Hoo i England. Der er meget mystik omkring skibssætningens egentlige funktion, men arkæologiske fund tyder på, at de både kan have været gravmonumenter og kultsteder for jernalder- og vikingemennesket. Skibssætningen ved Vejerslev, Høje Stene, der blev genopdaget i 2017 af Moesgaard Museum, indskrives sig som et særligt vigtigt fund i denne sammenhæng. Geografisk ligger den tæt ved Gudenåen, der også har haft enorm betydning for jernaldermidtiden. Høje Stene er Skandinaviens ældste og størrelsesmæssigt er den kun overgået af skibssætningen ved Jelling. Af offergavernes rigdom kan det tyde på, at området omkring Høje Stene har været centrum for Jyllands første konge:

*"Det er sådan set starten på den kongemagt, som vi kender senere historisk. Det rykker lidt på vores forståelse af, hvordan det er, at Danmarks kongemagt bliver til. Det er en anden historie. Det er ikke alene vikingetiden, der danner det, men der er faktisk en længere historie bag", siger Mads Kehlet Holst, Direktør for Moesgaard Museum."*¹

Fundets monumentale betydning til trods er kendskabet stort set ikkeeksisterende. Findestedet ved Høje Stene ligger afskåret fra alfarvej i en skov tæt ved Gudenåen. For det utrænede øje er der intet at se. For at kunne formidle dette vigtige fund er det nødvendigt at tænke kreativt.

¹ <https://www.tv2ostjylland.dk/artikel/gigantisk-og-exceptionelt-nyt-fund-er-maaske-jyllands-aeldste-kongegrav>

Ansøgning til Europæisk Kulturregion
Ansøgningsbeløb: 250.000 kr.
Ansøger: Favrskov Kommune og Wunderland.

Illustration 1: Høje Stene, som det formentlig har set ud i jernalderen med Gudenåen i baggrunden (Billede: Casper Skaaning Andersen)

Aktiviteter: Teater som historisk-arkæologisk formidling

Teatret Wunderland v/ instruktør Mette Aakjær arbejder med vandreforestillinger, hvor publikum i små grupper følger en skuespiller rundt i landskabet. Wunderland har blandt andet lavet vandreforestillingen "Orms Rejse" i samarbejde med Moesgaard Museum (se illustration 2). Metoden benytter sig ikke af en traditionel lineær fortælleteknik, men lader historien udspille sig med publikum som aktiv deltager. Fokus er på publikums sanselige og kropslige oplevelse. Mentalt og følelsesmæssigt bliver de inviteret til at rejse gennem deres eget personlige eventyr. Oplevelserne er udviklet med udgangspunkt i myter og fund fra den yngre jernalder og er designet til at give publikum mulighed for at dykke ned i historien.

Turen/vandringen gennem landskabet vil blive ledt af en skuespiller, som vil bruge både krop og ord og der vil ind imellem være et twist af humor i deres tilgang. Sproget vil have en "smag" af datidens sprog. Selve turen/vandringen vil være en lige så vigtig del af forestillingen som de 4-5 forskellige "stop" med oplevelser undervejs, hvor man møder personer/skuespillere, der hver især åbner et nyt kapitel af oplevelsen.

Denne måde at formidle historie på har potentiale til at gøre historien vedkommende for en bredere gruppe af mennesker, end et sådan fund normalt ville nå. Vandreforestillingen udbydes i weekenderne til alle interesserede. Her vil der være billetsalg. I hverdagens dagtimer vil forestillingen blive tilbudt til institutioner i Favrskov og kommunerne i Region Midt. Her vil der ikke være direkte deltagerbetaling.

Ansøgning til Europæisk Kulturregion
Ansøgningsbeløb: 250.000 kr.
Ansøger: Favrskov Kommune og Wunderland.

Illustration 2: Billedet stammer fra Wunderlands vandreforestilling "Orms Rejse" i samarbejde med Moesgaard Museum, 2017 (Foto: Moesgaard Museum og Wunderland)

Praktisk gennemførsel

Det er ikke let at komme til stedet og parkere med egen bil. Forestillingen arrangerer derfor shuttlebusser til mødestedet med guiden.

En forestilling består af fire hold publikum á 12 personer. Dvs. 48 pr. forestilling. De fire hold går afsted samtidig, ført af hver sin gruppefører, som er en performer/karakter. De går mod hver deres oplevelse/scene. Holdstørrelsen kan justeres lidt i den enkelte opførsel, så det passer til det deltagende publikum. Forestillingen spiller to gange dagligt på to hverdage og tre gange dagligt i weekender. Dvs. 10 forestillinger pr. uge med et samlet ugentligt publikum på 480. På 4 uger giver det et publikum på i alt 1920. Dertil kommer et prøvepublikum på ca. 400 – 500. Forestillingen vil i alt kunne opleves af ca. 2300 – 2400 personer.

Ansøgning til Europæisk Kulturregion
Ansøgningsbeløb: 250.000 kr.
Ansøger: Favrskov Kommune og Wunderland.

Tidsplan

- Oktober 2018 – februar 2019: Konzeptudvikling og produktionsforberedelse, løbende ruteplanlægning, design af publikumsstationer mm.
- Marts 2019: Produktionsforberedelse på stedet, opbygning af designede publikumsstationer mm. på ruterne. Opsætning af back-stage- og produktionsvogne, elektricitet mm.
- 1. april – maj 2019: Kunstnerisk produktion – hele holdet starter udviklingen af det konkrete kunstneriske indhold på stedet.
- 25. maj juni - 21. juni 2019: Forestillinger (3 gange per dag i weekender og 2 gange per dag på hverdage).

Organisering

Projektledelsen ligger hos Favrskov Kommunes Kultur- og Fritidsafdeling, der også tilser projektets økonomi. Wunderland står for den praktiske og kunstneriske udførsel af projektet i form af ansættelse af skuespillere, opsætning af effekter, manuskriptudfærdigelse og afvikling af forestillingerne.

Andre samarbejdspartnere

Projektet samarbejder med en række aktører indenfor og uden for kommunens grænser. Moesgaard Museum har en vigtig rolle som historisk-arkæologisk konsulent på produktionen. Museet vil bidrage med PR og aktiviteter, der understøtter vandreforestillingen i Vejerslev. Moesgaard Museums fremtidige rolle i forankringen af fundet, beskrives desuden nedenfor. I Favrskov Kommune ansøges det lokale Landsbyråd og LAG-samarbejde om økonomi; og kulturhusene bistår med understøttende aktiviteter. Favrskov Kommune har desuden et samarbejde med Randers Egnsteater, der bistår som konsulent i forhold til teaterproduktion og økonomi. Lokalt vil forestillingen inddrage frivillige fra de nærliggende landsbyer Vejerslev og Borre (Favrskov), og Sahl (Viborg). Forestillingen koordineres med Ormstrup Gods, der er lodsejer på området. I udviklingen af forestillingen vil Wunderland arbejde kreativt sammen med egnsteateret Carte Blanche i Viborg. Desuden bidrager Visuel HF i Viborg til forestillingens udviklingsarbejde ved at deltage som prøvepublikum og give feedback på oplevelsen.

Projektets forankring og videreførsel

Fundet af skibssætningen er af stor arkæologisk betydning og formentlig et af de vigtigste fund, der er gjort i regionen i de seneste år. Som mange andre arkæologiske fund er der i dag ikke meget at se på stedet, med mindre man har en arkæolog med, som kan udpege de spor i landskabet, der endnu refterer efter skibssætning og gravhøje. For Moesgaard er der et større arbejde med bl.a. fredning af findestedet, og formidling af forskningen omkring fundet i arkæologiske tidsskifter. Herefter kommer arbejdet med at formidle fundet lokalt, herunder skiltning og adgangsveje til stedet og en form for formidling på stedet. Om dette skal ske med en form for retablering, som det er sket i Jelling, eller der i stedet skal sættes på fx en digital løsning er endnu uafklaret. Spådommen om Høje Stene kan derfor ses som et trin på vejen mod formidle et fund

Ansøgning til Europæisk Kulturregion
Ansøgningsbeløb: 250.000 kr.
Ansøger: Favrskov Kommune og Wunderland.

med nationalhistorisk betydning og forankre det i folks bevidsthed. Den nærliggende landsby Vejerslev er i forvejen et sted, hvor historie betyder meget for beboerne. De har allerede middelaldermarked, mytologisk park og andre lokale fejring af stedets lokalhistorie. I denne fortælling passer skibssætningen rigtig godt ind. Vejerslev har tilkendegivet, at de har stor interesse i at indgå i projektet.

I et længere perspektiv kan fundet, qua dets geografiske placering tæt på Gudenåen, blive interessant i regi af Gudenåsamarbejdet. Gudenåsamarbejdet består af 7 kommuner, der samarbejder om at udvikle Gudenåens oplevelsespotentiale.

Hvordan skal resultater og læring formidles?

Ud over det almindelige publikum, tilbydes forestillingen også til institutioner i hverdagens dagstimer. Institutionerne, for eksempel skoleklasser, kan bruge oplevelsen i historieundervisningen, men også som en æstetisk og sanselig oplevelse, hvor de bevæger sig, lytter, føler og får aktiveret deres fantasi. I forbindelse med forestillingen vil Moesgaard støtte op lokalt med arkæologiske vandringer, foredrag o.l.

Hvordan skal projektet evalueres?

Samarbejdspartnerne og de deltagende institutioner vil blive bedt om at udfylde en skriftlig evaluering. Resultaterne vil blive samlet i en afrapporteringsrapport til politikerne i Favrskov Kommune, samt til de øvrige bidragsgivere.

Budget

Omkostninger	kr.	Indtægter	kr.
Produktionsomkostninger	250.000	Entré	100.000
Lønninger	1.283.400	Kulturinitiativerne	600.000
Planlægningsomkostninger	14.000	Landsbyrådet	100.000
Transport	10.000	LAG Randers-Favrskov	254.740
Rejseudgifter	12.000	Børn- og Skoleudvalget	35.000
Kost og logi	90.000	Region Midtjyllands Kulturmidler	600.000
Markedsføring	84.000	Europæisk Kulturregion	250.000
Dokumentation	20.000		
Uforudsete udgifter (10 %)	176.340		
Samlede udgifter	1.939.740	Samlede indtægter	1.939.740

Budget og Finansieringsplan for "Spådommen om Høje Stene"

Udveksling og opførelser

INDTÆGTER, I ALT:	100.000
--------------------------	----------------

BILLETINDTÆGTER:	100.000
-------------------------	----------------

<i>Antal opførelsesdage</i>	16
<i>Forventet belægningsprocent</i>	86
<i>Antal solgte billetter</i>	1.000
<i>Billetpris (ekskl. moms og gebyr)</i>	100

UDGIFTER, I ALT:	1.939.740
-------------------------	------------------

PRODUKTIONSOMKOSTNINGER	250.000
--------------------------------	----------------

Publikumskostumer, materialer	15.000
Genstande/rekvisitter til publikum	6.000
Kostumer performere og guide-performere	8.000
Rekvisitter performere og guide-performere	15.000
Scenografi/shelters	75.000
Skurvogne til backstage lokaler 4 stk, + strøm	25.000
Forsikring af medvirkende og publikum	15.000
Busser	70.000
Forplejning af frivillige	9.000
Øvrige produktionsomkostninger	12.000

LØNNINGER*	1.283.400
-------------------	------------------

Dramaturgisk konsulent (3 uger)	21.000
Kunstnerisk leder og konceptudvikler (4,5 mdr.)	157.500
Performere (4 pers. i 11 uger)	307.700
Guide performere (5 pers. 11 uger)	384.600
Visuel kunstner, scenograf (2 uger før + 7 uger prod.)	63.000
Kostume designer (2 uger før + 7 uger prod.)	63.000
Honorar forfatter (konsulent på tekst) (2 uger)	14.000
Produktionsleder/forestillingsleder	77.000
Instruktør assistent (elevløn) (7 uger)	12.000
Produktionleder assistent (elevløn) (7 uger)	12.000
Scenografi assistenter (elevløn/praktik) (3 pers. 7 uger)	32.000
Kostumedesign assistenter (elevløn/praktik) (3 pers. 7 uger)	32.000
Rekvisitør/Runner (elevløn) (7 uger)	12.000
Tekniker/scenebyg (7,5 uger)	49.000
Frivillige/amatører	10.000

Producent	
ATP, arbejdsgiverandel (200,- kr. pr. mnd.)	1.700
1.,2. og 3. ledighedsdage (788,- kr. x 3 dage pr. pers.)	28.400
Øvrige sociale omkostninger (800,- kr. pr. mnd.)	6.500

PLANLÆGNINGSOMK. (workshop og konceptudvikling)	14.000
--	---------------

Rejser	2.600
--------	-------

Logi	1.200	
Diæter (245,- kr x 2 pers. i 4 dage)	1.000	
Honorar; performere	5.200	
Honorar sparringspartner, konceptudvikling	4.000	
TRANSPORT		10.000
Transport af scenografi lokalt	10.000	
REJSEUDGIFTER		12.000
Flybilletter, lokaltransport	12.000	
KOST OG LOGI		90.000
Logi (feks 2 lejligheder med plads til 4 pers. i hver)	90.000	
SALGSUDGIFTER		84.000
PR	80.000	
Video trailer	4.000	
DOKUMENTATION		20.000
Videodokumentation	12.000	
Fotos	8.000	
UFORUDSETE UDGIFTER (10 %)		176.340

RESULTAT	1.839.740
-----------------	------------------

FINANSIERINGSPLAN / TILSKUD	1.839.740
Favrskov Kommunes Kulturinitiativer:	600.000
Favrskov Kommunes Landsbyråd	100.000
Favrskov Kommunes Børn- og skoleudvalg	35.000
LAG Randers-Favrskov	254.740
Region Midtjyllands Kulturmidler	600.000
Europæisk Kulturregion	250.000